

Dosarul nr. 2ra-907/22
2-21057243-01-2ra-30062022

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) D. Sîrbu
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) Iu. Cotruță, A. Malfi, I. Țurcan

Î N C H E I E R E

14 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Cotovici Grigore și
Ministerul Justiției,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cotovici Grigore
împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău și
executorul judecătoresc Doroftei Igor cu privire la constatarea încălcării dreptului
la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului
material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2022,

c o n s t a ț ă :

La 16 aprilie 2021, Cotovici Grigore a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău și
executorul judecătoresc Doroftei Igor cu privire la constatarea încălcării dreptului
la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului
material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Cotovici Grigore a menționat că prin hotărârea
Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005, Consiliul municipal
Chișinău a fost obligat să-l asigure împreună cu membrii familiei cu spațiu locativ
conform normelor legislației în vigoare.

Hotărârea în cauză a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din
05 aprilie 2006 și decizia Curții Supreme de Justiție din 27 septembrie 2006.

Prin încheierea executorului judecătoresc Doroftei Igor din 12 iunie 2006 cu
privire la primirea spre executarea a documentului executoriu și intentarea
procedurii de executare, s-a dispus intentarea procedurii de executare, prin care

Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să execute hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005.

Prin răspunsul Primăriei mun. Chișinău din 25 februarie 2008, s-a comunicat că la executarea hotărârii instanței de judecată nu este posibilă din cauza lipsei spațiului locativ liber în municipiul Chișinău.

Reclamantul a reiterat că toate eforturile întreprinse întru executarea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005, nu au dat rezultate.

Cotovici Grigore a solicitat constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005, încasarea sumei de 150 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, încasarea sumei de 62 000 lei cu titlu de prejudiciu material pentru plata chiriei pentru perioada 01 mai 2019 – 01 mai 2021, încasarea sumei de 406 lei cu titlu de cheltuieli de judecată și încasarea sumei de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 iulie 2021, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Cotovici Grigore .

S-a constatat faptul încălcării dreptului lui Cotovici Grigore la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 14 decembrie 2005.

S-a încasat de la bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Cotovici Grigore suma de 62 000 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești pentru perioada 01 mai 2019 – 01 mai 2021.

S-a încasat de la bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Cotovici Grigore suma de 7 000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești pentru perioada 01 mai 2019 – 01 mai 2021.

S-a încasat de la bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Cotovici Grigore suma de 1 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 aprilie 2022, s-a admis apelul declarat de Cotovici Grigore, s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției, s-a modificat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 iulie 2021 prin majorarea cheltuielilor de asistență juridică de la 1 000 lei până la 3 000 lei.

În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 iulie 2021 a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că documentul executoriu emis de Judecătoria Centru, mun. Chișinău la 14 decembrie 2005 privind obligarea Consiliului mun. Chișinău să-i atribuie lui Cotovici Grigore și membrilor familiei sale spațiu locativ conform normelor stabilite de legislația în vigoare se află spre executare silită în procedura executorului judecătoresc Doroftei Igor și nu este executat.

La fel, instanța de apel a constatat că reclamantul a încheiat două contracte de locațiune pentru perioada 27 decembrie 2018- 04 ianuarie 2022 în sumă totală de 62 000 lei - plata pentru chirie, acestea fiind înregistrate la Serviciul Fiscal de Stat,

iar prin recipisele prezentate, semnate de locator, se confirmă suportarea de către Cotovici Grigore a cheltuielilor de închiriere a spațiului locativ, sume care au fost efectiv impozitate.

La fel, instanța de apel a remarcat că neexecutarea hotărârii judecătorești nu poate fi imputată reclamantului, ci debitorului - Consiliului mun. Chișinău, care nu a întreprins măsurile necesare pentru a asigura executarea hotărârii judecătorești în termenul stabilit de lege, astfel reclamantul este îndreptățit să pretindă la constatarea încălcării dreptului la neexecutare a hotărârii judecătorești sus indicate în termen rezonabil și să ceară repararea prejudiciului cauzat astfel.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că fiind întemeiată solicitarea reclamantului de încasare a prejudiciului material în sumă de 62 000 lei pentru perioada 01 mai 2019 – 01 mai 2021, ce constituie costul chiriei spațiului locativ, care este probat prin recipisele respective și contractele de locațiune din 27 decembrie 2018 și nr.67283 din 04 ianuarie 2021, înregistrate la Direcția Administrare Fiscală Botanică.

Totodată, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate, statutul social al persoanei, instanța de apel a considerat necesară și echitabilă încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Cotovici Grigore a sumei de 7 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, care constituie o satisfacție echitabilă pentru reclamant, iar suma pretinsă de către acesta de 150 000 lei este una disproporționată, în condițiile în care s-a pretins repararea prejudiciului moral numai pentru perioada 01 mai 2019 – 01 mai 2021, or, anterior au mai fost pronunțate hotărâri judecătorești pentru celelalte perioade de neexecutare a hotărârii judecătorești vizate.

Cu referire la cheltuielile de asistență juridică, instanța de apel a reținut că suma dispusă spre încasare de instanța de fond de 1000 lei nu compensează întru totul munca depusă de avocatul reclamantului, iar luând în considerație faptul că nu a fost făcută nici dovada suportării cheltuielilor de asistență juridică pretinse de reclamant în sumă de 5000 lei, hotărârea primei instanțe urmează a fi modificată în partea cheltuielilor de asistență juridică de la 1000 lei la 3000 de lei, care constituie o sumă necesară, reală și rezonabilă ca mărime în vederea compensării cheltuielilor de asistență juridică.

La 26 aprilie 2022, Cotovici Grigore a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Recurentul Cotovici Grigore, în motivarea recursului a invocat încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material.

La 30 iunie 2022, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Cotovici Grigore, fiind recepționat de către executorul judecătoresc Doroftei Igor la data de 03 iulie 2022, iar de către Ministerul Justiției și Consiliul mun. Chișinău la data de 04 iulie 2022, conform avizelor de recepție (f.d. 200-202 Vol. II).

La 17 august 2022, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Recurentul Ministerul Justiției, în motivarea recursului a invocat că de către autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești au fost întreprinse toate măsurile care puteau a fi în mod rațional întreprinse pentru a executa documentul executoriu, deci nu a fost confirmată existența culpei organelor de executare în procesul de executare a hotărârii judecătorești irevocabile.

Prin urmare, legislația nu acordă dreptul în mod automat la prejudiciu moral, în lipsa dovezilor, că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege, or, este important ca instanța să motiveze circumstanțele cauzei care justifică acordarea unei reparații, iar aceasta să nu fie teoretică și iluzorie.

Respectiv, instanța de apel, la acordarea prejudiciului moral, a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și nu a luat în considerație circumstanțele invocate.

Prin urmare, constatarea încălcării dreptului la executarea în termene rezonabile a hotărârii judecătorești reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

La 17 august 2022, instanța de recurs a expediat în adresa intimăților copia recursului declarat de Ministerul Justiției, fiind recepționat de către Consiliul mun. Chișinău la data de 22 august 2022 (f.d. 215 Vol. II), iar plicul expediat în adresa lui Cotovici Grigore a fost restituit cu mențiunea "plecat" (f.d. 213-214 Vol. II).

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 05 aprilie 2022, iar la 15 iunie 2022, instanța de apel a expediat în adresa părților decizia motivată a instanței de apel prin intermediul poștei electronice (f.d. 153 Vol. II).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat de Cotovici Grigore la 26 aprilie 2022 și de către Ministerul Justiției la 12 august 2022, respectiv se consideră depuse în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Cotovici Grigore și Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibile recursurile înaintate de Cotovici Grigore și Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh